

KIS HÍR LAP

— NO'S, HALLJUK, MI JÁRATBAN VAGY? (Lásd a 307. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LVIII. köt. 20. szám. Ara negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil.

Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1900. május 20-án.

A SÁRKÁNY-REND NAGY-MESTERE.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

ALADÁR is, de Kálmán és Béla is eleinte úgy vélték, hogy nagyon boszantó az Irmuska váratlan megjelenése, mikor épp bele akarnak fogni komoly tanácskozásukba. De midőn hallották, hogy a leányka fontos mondani valóval jött, igazában biz' ők inkább örültek. Mert hát ha olyan valamit mond Irmuska, aminek hasznát vehetik. Mivel hogy ők maguk, mi türés tagadás, nem igen bíztak benne, hogy mind a hármuknak a fejéből össze véve is kerüljön ki olyan okos gondolat, mely kisegitse őket a hinárból.

Irmuska letelepedett hozzájuk a bokor tövébe és elmondta a mondani valóját. Talán nem egészen pontosan sorjában mondta el, azért hát lássuk inkább magunk, mi történt otthon, mialatt a nagymester és lovagjai messze a várban kalandoztak.

Mikor Irmuska reggel fölébredt, hamarosan alig tudta, álom volt-e csak, vagy szomorú valóság az Aladár éjjeli bucsuzkodása, meg hogy számkivetésbe megy. Az igazat megvallva, Irmuska a testvére távozása után akkor éjjel mihamar újra elaludt. Először is, mert Aladár nagyon ráparancsolt, hogy sirnia nem szabad; már pedig, ha még csak nem is sirhat, mit csináljon a sötét éjszakában? Azután meg, bár mily komolyan beszélt Aladár az ő bujdosásáról, Irmuska mégis csak úgy félig-meddig hitte.

Reggel azonban s még inkább a nap folyamán bezzeg el köllött hinnie. Hogy Aladár nem jelent meg a reggelinél, azon a jó nagymama még nem igen busult.

— Az a rossz csont már megint rendetlenkedik, mondá. No, majd éhes lesz délben, mint a farkas.

Csak hogy ebédre sem jelent meg. És nem csupán ez volt a baj. Itt járt az iskolaszolga, kereste, az igazgató ur nevében hívni akarta. Most már aggódott a nagymama, kerestette a garabonczás diákot, de persze nyoma sem volt sehol. Irmuska alig tudta, mit csináljon? Látta a bajt, de nem szólhatott, mert nagyon megigérte Aladárnak a titok-tartást. Most pedig kétsége támadt, jól tette-e, hogy megigérte. Nehány nap mulva haza térnek a szülék... mit fognak mondani, ha nem találják Aladárt! És a kedves jó nagymama holtra busulja magát... az iskolában az igazgató és tanár urak annál inkább fognak Aladárra haragudni, minél tovább marad el. Így nagyon rosszul van a dolog.

Irmuska most már maga is nagyon busult és aggódott.

— Mégis csak legjobb lett volna, ha nem indul világgá, tűnődött magában. Hiszen nagyon szép, amit ott a várban tervez... de hát ha nem sikerül? Sokkal okosabb volna, ha jönne haza... Csak hogy persze nem mer... nagyon fél az igazgató urtól, akinek nagy számadása van vele.

Egyszerre csak gondolt a jó leányka valamit.

— Az igazgató ur mindig olyan barátságos hozzám... Hát ha megkérném, ne bántsa nagyon szegény Alit?... Az én kedvemért... Viszek neki szép bokrétát... Igen, megyek!

Elszántan ugrott fel, szépen felöltözött és utnak indult. Hadd lássák a vitéz lovagok, hogy a nemes vár-kisasszonynak is van bátorsága.

Ettől a hősi bátorságtól szinte maga is meghökkent, mikor oda ért a nagy iskola-épülethez, amelyben az igazgató ur lakott. Tétovázva állt. kezében a bokrétával, a kapu alatt és utóljára is arra szánta el magát, hogy szépen ... haza fut; de mikor megfordult, már késő volt. Haza térőben éppen akkor lépett a kapu alá ... az igazgató ur.

— Ni, a kis Irmuska! mondá nyájasan. Mit keresel itt, kicsikém? Talán Aladárról hoztál hirt nekem?

— Igen ... azaz nem ...

— No, no, kicsikém! Igen is, nem is egyszerre nem lehet. De itt a kapu alatt nem beszélgethetünk. Ha hozzám jöttél, jöjj be a szobámba. De, lám, milyen szép bokrétád van!

— Ezt ... ezt ... az igazgató bácsinak hoztam. szólt Irmuska akadozva s oda nyújtotta a bokrétát.

— Ó, hiszen te nagyon kedves leányka vagy. Köszönöm ... igen szép! No lépj be ... így ni!

Szép szobába léptek s az asztalnál két karos-székből foglaltak helyet. Az igazgató nyájasan szólt:

— No's, kicsikém, mi járatban vagy itt nálam, ha nem a testvéredről hoztál hirt? (Lásd a képet a czim-lapon.) Vagy talán még most sem tudjátok, hol bujkál az a szeleburdi?

— De én ... én tudom, csak hogy nem mondhatom meg.

S Irmuska szinte büszke lett rá egy kicsit, hogy tud valamit, amit ıme a hatalmas igazgató ur sem tud. Ez kissé elkomolyodva mondá:

— Nem mondhatod meg? Akkor bizonyosan Aladár vette a szavadat. Jól van,

hát nem is faggatlak. De azt talán megmondhatod, ha tudod, miért bujkál?

— Mert ... mert fél ... valami számadástól ...

— Hja, bizony nagy rovása van. Vártam is ma reggel, hogy rendbe hozzuk a számadást; de nem jött. Nagyon sajnálom. Különbnek hittem. Aki őszinte, bátor lelkű fiú, az nyíltan és őszintén megvallja, ha hibázott és belátja. De aki gyáva, az bujkál. Bocsánatot csak az őszinte érdemel, nem a gyáva.

— Nem, nem! Ali nem gyáva! kiáltá Irmuska hevesen.

S izgatottságában bizony sirva fakadt.

— Jól van no, kicsikém, hagyjuk ezt, szólt az igazgató szeliden. Hiszen ez nem a te dolgod. Lássuk hát, miért jöttél.

De Irmuska most már annyira megzavarodott, hogy maga sem tudta, miért is jött voltaképen. Fölugrott, hebegett valamit, hogy már haza köll mennie, köszönt, úgy ahogy és gyorsan kiszaladt.

Nem haza sietett azonban, hanem a révhez, nem gyanítva, hogy a jó Hankó nincs ott és a csónak is eltűnt.

— Elmegyek Aladárhoz ... megmondom neki ... Nem fogja türhetni, hogy gyávnak tartsák!

S a révnél Hankót és a csónakot kereste, mikor, amint láttuk, ezek helyett Aladárra és pajtásaira bukkant. Igazában ez jó szerencse volt, nem köllött a messzi várba gyalogolnia.

Elbeszélte hiven, mit mondott az igazgató ur az őszintékről és bátrakról, meg a gyáva bujkálókról.

A fiúk zavarodottan néztek össze. Aladár elvörösödött egészen a füle czimpájáig.

— Hm! Én . . . én azt hiszem, van igaza egy kicsit, szolt Béla.

— Egy kicsit? kiáltott fel Aladár elszántan. Nem egy kicsit, hanem teljesen. Ez az, amit a magunk eszével nem értünk föl, legkivált jó magam. Induljunk!

— Mi a szándékod? kérdé Kálmán.

— Mindjárt megtudjátok. Már nincs

szükség semmi tanácskozásra. Már tudom, mit köll tennem. Ti most még egyszer kövessetek . . . utóljára kívánom!

Hát követték. Irmuska is követte. Még Kóczoska is.

Néhány percczel később a három fiú ott állt az . . . igazgató ur előtt.

Künn a kapu előtt pedig vigan ugrált Kó-

GONDOS KERTÉSZ.

*Vizsgálja Kurutty ur, lesz-e jó termése?
»De lesz ám!« biztatja a gondos kertésze.
»Öntözünk, ha nap süt, öntözünk esőben,
Hogy ne teremne hát — bolond gomba bőven?«*

czoska a szorongva ott álldogálló Irmuska körül. A jó kis leány aggódva várta, mi rettenetes ítélet fog Aladárra lecsapni.

Maga Aladár nagy elszántsággal nézett az ítéletnek eléje. Mialatt a révtől idáig jött, keveset szolt, de annál többet gondolkozott és, mint ha az Irmuskától hallott szavak hirtelen megvilágosították volna az elméjét, egyszerre egészen más színben

látta azt is, amit eddig tett; azt is, amit ez után tennie köll.

Épp ezért szerényen, de nyílt tekintettel és remegés nélkül állt meg az igazgató előtt. Ez kissé meglepődve, komoly nyugalommal szolt:

— Téged, Aladár, vártalak. De ti, Kálmán és Béla, miért jöttetek?

Helyettök Aladár felelt:

— Én kértem őket, jöjjenek velem. Én miattam keveredtek bajba. Már szenvedtek is büntetést, talán még új büntetés is várja őket. De csak én vagyok a hibás és azt kérem, hogy csupán engem érjen a büntetés a sok oktalanságért, amit elkövettem.

Az igazgató komoly tekintete látható

megelégedéssel nyugodott Aladáron, s bár komolyan, de jósággal mondá:

— Amit most mondtál, azt örömmel hallottam, mert azt látom belőle, hogy vissza nyerted az igazi lelki bátorságot, mely a jó utra vezet. Egyet-mást már tudok a botlásaidról, de napok óta hallok panaszokat

B U J Ó S D I.

— Ide buvok.

— Hogy keresnek!

— Nem találnak!

reád, és nem tudom tisztán, miféle rossz uton botorkáltál. Most tehát legelőször is beszélj el mindent őszintén.

Következett a gyónás. Eleinte bizony kissé akadozva folyt, de az igazgató nyugodt, jóakaró kérdéseitől támogatva, Aladár lassanként minden himezés-hámozás nélkül beszélte el, miként lett első ízben iskola-

kerülővé azért, mert bele merült a vitéz Sárkány-rendről szóló könyv olvasásába; miként alakította meg az új vitéz Sárkány-rendet és a játékból miként faragott mindig újabb ürügyet újabb mulasztásokra és oktalan tettekre, míg végre maga is megrettent a következményektől és elbukált. Elmondta a kincs-keresés bolondságát is,

futásukat s végre találkozását Irmuskával és azt, hogy ennek szavai térítették észre, annak belátására, hogy nincs más helyes út, mint ha bün-bánólag megjelen az igazgató ur előtt s alá veti magát mindennek, amit ez reá mér.

Az igazgató ur elégedetten bólintott a fejével. Éppen szólni akart, midőn kívülről nagy zaj hallszott, aztán a szolga lépett be és jelenté:

— Igazgató ur, valami eszelős ember van itt, minden áron be akar jönni!

Már ekkor be is rontott... Kánya Péter uram. Nagy botja most is a kezében volt, bal karján pedig ruha-darab fityegett, melyben Béla rá ismert a kabátjára.

A fiúk ijedten ugrottak hátrább. Kánya uram pedig, amint megpillantotta őket, dühösen indult feléjük, de csak egyet-kettőt léphetett, mert a hatalmas termetű igazgató oda állt eléje és erélyesen szólt:

— Csak lassan, Kánya uram! Mit akar itt?

— Igazságot akarok! kiáltá a mérges kis ember. Itt vannak a gézen-gúzok!... Betörték a kincses kamarámba... még a kutyácskámát is ellopták, itt találtam a kapuban! Igazságot akarok! Be kell őket csukni, halálra kell őket ítélni! Nem tagadhatják el, ihol egyiknek a kabátja is! Ha itt nem kapok igazságot, megyek a főispánhoz, megyek a királyhoz!

Aladárék bizony szepegve hallgatták a fenyegető beszédet. Jaj, hogy ez a Kánya oly hamar lecsapott rájuk, oly hamar megtalálta ide az utat! Nem elég nagy volt már ugy is a bajuk? Hiszen persze, elmondta Aladár hiven és őszintén a viselt dolgaikat, de mégis csak nagyot ront az állapotukon, hogy itt van még egy mérges

panaszos is, aki külön büntetést kíván a fejkre és elevenen bizonyítja, hogy nem csak az iskola ellen vétettek.

Jól tudták azt is, hogy az igazgató régi jó ismerőse Kánya uramnak; gyakran ellátogat a várba, szüksége van ott a Kánya uram szolgálatára. Bizonyos, hogy elégtelt fog neki nyújtani.

De már mind hiába! Jöjjön, aminek jönnie kell!

És szorongó szívvel várták az igazgató ur megnyilatkozását.

(Vége következik.)

AZ IHAR KUTYA HÁROM ÁRVÁJA.

(Képpel a 513. lapon.)

*Zivatar volt. Nagy dühében
Tépte a fák gyökerét.
Régi erős kö-házaknak
Leszaggatta födelét.*

*S be nem érve a nagyokkal,
Aprókat is döntte fel;
Végül jejes záporával
Kertet, udvart öntve el.*

*S így a csinos kutya-ól is
Ott az alsó udvaron
Alig látszik ki a földből —
Csupa forgács, csupa rom.*

*S midőn a fészertetőjét
Lesodrá a szélvihar —
Kutyák anyját agyon zuzta...
Ott feküdt a hű Ihár.*

*Eszti, Pali elsiratták.
Szépen el is temették —
S most ők táplálják, gondozzák
A három kis ebecskét.*

A BÜVÖS GYÜRÜ.

— Mese. —

HOL volt, hol nem volt, az Operenciás tengeren is tul, volt egyszer valamikor egy nagyon jóra való, de nagyon szegény fiatal legény, akinek Gyurkó volt a neve. Apja, anyja rég meghaltak, nem is hagytak rá egyebet egy düledező rongyos házikónál, amelybe csak ott nem fujt be a szél, ahol nem akart.

Azért Gyurka csak megelégedélt volna valahogy, mert tudott dolgozni, kevéssel beérte, nem is irigyelte másnak a jobb sorsát. De hát nem volt maradása a szegényes házacskájában, mert épp szomszédságába esett a gazdag bíró háza. A bírónak pedig volt egy hetyke, gögös legény fia, a Palkó, aki örökké csufolta, gunyolta az ágról szakadt Gyurkát. Ez végre is gondolt egyet:

— Elmegyek én innen világgá szerencsét próbálni. Szegényesen majd csak megélek én máshol is.

Mindjárt másnap hajnalban elköszönt a kapufélfától és világgá indult. Ment-mendegélt sokáig, de bizony nem akadt szerencséje. Egy napon pedig épp egy nagy erdő szélére ért, mikor rá esteledett. Már arra gondolt, hogy egy fa alá heveredik le nyugalomra, mikor nem messze házacskát pillantott meg.

— Talán befogadnak éjszakára, gondolá.

Benyitott és illedelmesen köszönt. A szobában csak egy igen öreg embert látott, aki nagyon beteg lehetett, s bus képpel gubbasztott a hideg tüzhely mellett; a lábánál pedig egy sovány kutya hevert. Az öreg barátságosan fogadta Gyurkát s gyöngyhangan mondá:

— Itt hálhatsz, fiam. Ott a polczon találsz kenyeret, akár mind elveheted, nekem már úgy sem kell több.

— Már ugyan miért ne köllene? Tán hogy beteg? Majd jobban lesz ám, biztatta Gyurka jó szívéen.

Az öreg csak rázta a fejét.

— Tudom én. Utótt az órám. Nem is bánt egyéb, csak a hü öreg kutyám sorsa. Csak volna valaki, aki elvinné a testvér-nénémhez, az majd gondját viselné.

— Ha éppen csak annyi köll, azt én is megtehetem. Csak tudjam hol lakik?

— Enek az erdőnek a tulsó szélén. Ha reggel korán indulsz, estére oda érsz.

Jól van, hát reggel Gyurka korán utra kelt a kutyával, estére el is jutott az erdő tulsó szélére és ott a házikóba, ahol az öreg ember testvér-nénje lakott. Ugyan jókor ért oda! A vénséges vén anyóka már éppen halálán volt és sóhajtva mondá:

— Már én nem viselhetem gondját a szegény jószágnak. Magamnak is az a végső bánatom, hogy nincs kire hagynom a kedves öreg macskámat, ha csak te nem veszed magadhoz, jó fiu.

— Megtehetem, de attól tartok, nagyon felkopik szegénynek az álla, mert jó magam is csak szegény vándorló legény vagyok.

— Majd leszel még te jobb sorban is. Ha jó szívvvel veszed magadhoz ezt a két szegény állatot, akkor neked adom ezt a gyürüt. Fogd! És ha valami kívánni valód van, csak forgasd meg az ujjadon a gyürüt, hát meglesz.

Ezzel az anyóka befordult a falhoz, nem is szólt többet, hanem elaludt örökre. Gyurka eltemette, aztán ölbe vette a macskát, füttyentett a kutyának és lassacskán odább ballagott.

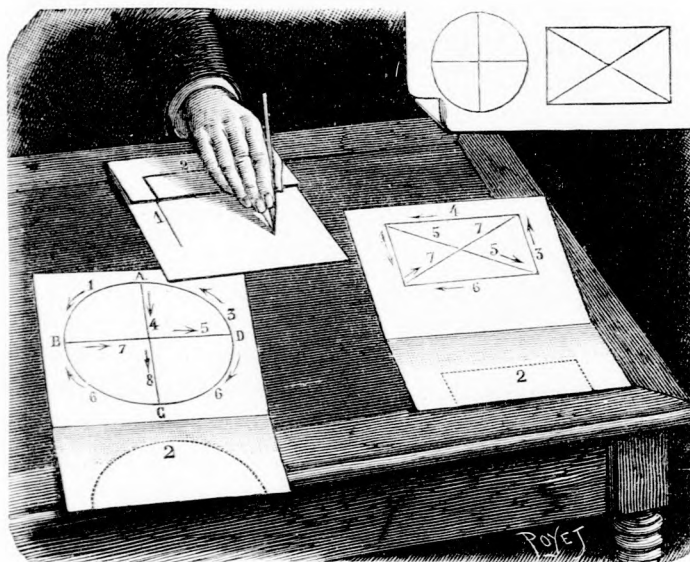
Mikor délben nagyon melegen tűzött a nap, leheveredett egy fa alá és vakargatta a füle tövét. A kutya és a macska meg ott pihentek mellette.

— No, kutyácskám, cziczácskám, hát most hármásban böjtölünk. Jó volna egy kis harapni való, ugy-e?

Mialatt ezt mondta, akaratlanul az ujján levő gyűrűvel babrált és megforgatta. Hát

egyszerre csak ott terem mellette egy nagy kosár, tele mindenféle jóval. Jutott bőven mind-háromuknak és mialatt falatozgattak, Gyurkának eszébe jutott, amit az anyóka a gyűrűről mondott.

— Mindjárt kipróbálok. Ha igazán teljesíti minden kívánságomat, akkor ... no, akkor ne féljete, kutyus, cziczus; nem fogtok koplalni. Most legelőször is azt szeret-

BÜVÉSZET. A megoldhatatlan feladvány. (Lásd a 319. lapon.)

ném, hogy kocsi és ló legyen itt, mert a gyalogolást bizony megelégettem.

Alig mondta ki, már ott állt a kocsi két szép lóval. Gyurka beemelte a kocsiba a kutyát, cziczát, maga a bakra ült, megragadta a gyeplőt és gyi!... egyenest haza hajtott a falujába.

Nem sok idő telt bele, már ugyancsak csodálkoztak a Gyurka sorsa változásán.

Pedig nem is éppen tulságosan sokat kívánt a gyűrűtől. Kívánhatott volna fényes palotát, nagy kincseket, de nem kívánt.

— Legyen szép házam, elég földem, jószágom, hogy megböcsüljenek a faluban, gondolá. Már ezzel is bőven meg vagyok jutalmazva azért, hogy ennek a két öreg állatnak gondját viselem.

(Folytatása a 314. lapon.)

AZ HÁR KUTYA HÁROM ÁRVÁJA. (Lásd a 310. lapon.)

(Folytatás a 312. laphoz.)

Ekképen boldogan élt, de nem sokáig. A hetyke Palkó, aki hajdan csufolta, most majd megpukkadt az irigységtől és minden áron ki akarta fürkészni, mi a Gyurka nagy módjának a titka. Most tehát nagyon jó pajtásának kezdett mutatkozni és mivel Gyurka nagyon jószívű volt, rövid idő alatt jó barátok lettek. Ki is szimatolta az irigy szomszéd a titkot.

— Enyém lesz a gyűrű, én leszek vele boldog, szólt magában az álnok. És én külön dolgokat fogok magamnak kívánni!

Addig mesterkedett, hogy egy éjjel végre leopta a Gyurka ujjáról a bűvös gyűrűt. Nagyon nézett Gyurka, mikor reggel fölbredt: házastul, kutyástul, macskástul egy kis szigeten volt a tenger közepén, a gyűrűt pedig hiába kereste az ujján. Kitalálta, mi történt, de már későn!

— Ejnye, de csuffá tett az a gonosz Palkó! Most már jajgathatok, minden veszve! Innen többé soha el nem szabadulok. Kutyuskám, cziczuskám, itt halunk meg!

Nagyon elbusult szegény Gyurka, ami bizony nem is csoda. De még nagyobb lett a szomorúsága, mikor egyszerre csak mit lát? Azt látja, hogy a czicza fölugrik a kutya hátára, azután a kutya egyet vakkant, a czicza nyávog s a következő pillanatban a kutya egyenest neki szalad a viznek, bele is megy és szaporán uszik, miközben a czicza egészen fölkiporodott az eb fejére, mely künn volt a vízből. Egy-két perc múlva eltűnt a messzeségben.

— Még ők is elhagynak! sóhajtá Gyurka. Hiszen persze, igazuk van. Megérették, hogy itt mihamar éhen vesznének velem együtt. De hát szegények e helyett most

meg bele vesznek a nagy tengerbe, mert azt keresztül nem uszhatják. Már csak inkább maradtak volna velem!

Mialatt szegény Gyurka busult, sohajtozott, bezzeg vigan volt Palkó a bűvös gyűrű birtokában. Jobban tudta ő hasznát venni. Nem holmi szerény dolgokat kívánt, Olyan palotában lakott, hogy a királynak sem volt külön: a kincstárában egész sor kád színültig volt arannyal ezüsttel. Dinom-dánom lakodalom járta minden nap, éppen csak pihenőül tartott néha egy kis szünetet.

De a gyűrűt, azt nagyon gondosan őrizte, soha el nem árulta a titkát.

Egy napon azonban furcsa baja esett. Amint nagyszerű palotája kertjében sétált, egy kóbor macska tévedt az utjába. El akarta kergetni, rá is ütött a botjával, de a vakmerő állat dühösen rá ugrott és megharapta a kezét, éppen azt az ujját, amelyen a gyűrűt viselte. A seb erősen vérzett, gyógyítani köllött, e végből pedig lehuzni róla a gyűrűt. Ekkor szekrénybe zárta el, ahol senki sem férhet hozzá.

De valaki mégis. Éjjel, mikor mindenki aludt, kaparászás, rágicsálás halszott... egérke férközött a szekrénybe s nem sokára szájában a gyűrűvel, kiosont a szobából, ki a kertbe, hol egy macskának adta át, hálásan czinczogva:

— Ime, itt a gyűrű! És fogadd még hálámat is, hogy kegyelmeztél életemnek!

Szegény bus Gyurka ott ült a szigeten a háza előtt, mikor egyszerre csak mit lát? Szaporán uszva közeledik a öreg kutya, a fején ott guggol a czicza... kijutnak a szárazra, oda sietnek hozzá, a czicza fölugrik az ölébe és a szájából Gyurkának a tenyerébe ejt valamit.

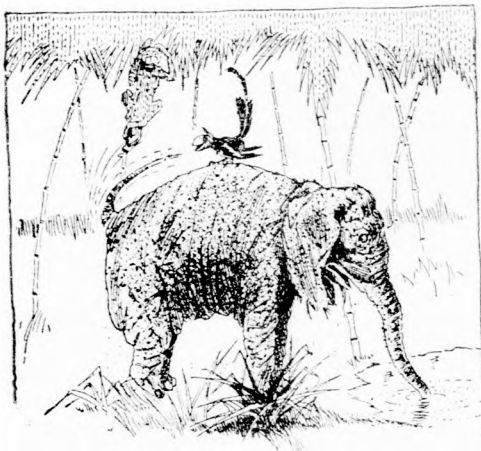
— A gyűrűm! A bűvös gyűrűm! kiáltá Gyurka álmélkodó örömmel. Ó ti hűséges jószágaim, hát azért távoztatok, hogy vissza szerezzétek! No de most jobban fogok rá vigyázni!

Gondolkozott egy kicsit.

— Az már csak igazság, hogy helyet cseréljek azzal, aki álnok módon ide juttatott! Reggelre legyen ő itt, én ott!

Lefeküdt és reggelre ugy volt, amint kívánta. Hű kutyájával macskájával ő volt a fényes palotában, az ármányos gonosz Palkó pedig a puszta szigeten. Most már Palkó busult és kesergett. Biz' én nem is tudom, mi lett aztán belőle. De a jó Gyurka kutyástul, macskástul vigan és boldogan élt sokáig és még ma is élne, ha már rég meg nem haltak volna.

ÁFRIKAI JELENET.

»Hé, te bolond papagály,
A hátamon ne ugrálj!
Ne csipkedd a farkamat,
Mert lesz mindjárt hadd el hadd!«

Szól Mungó, az elefánt
S bojtos farkán egyet ránt.
Papagály ezt neveti:
»Ej, mit — oda se neki!«

Pálma-fán szól a majom:
»Hát ebből mi lesz, vajon?
Papagály, ne bolondozz,
Merészséged bajt okoz!«

Csak ott henczeg, csak ugrál
Nagy-vigan a papagály.
Mungó megy a vízre le,
Szivja ormányút tele.

Egyszerre csak ... fröcss! ... zurr burr...
A papagályt zord-vadul
Vizipuska mérgivel
Vastag sugár sepri el.

Fenn a fán majom nevet:
»No, ezt megemlegeted.
Elefántnak a hátán
Nem ugrálsz már ezután!«

CSÓKA FIÓKA.

MIKOR kicsinyek voltak, veletek játszották; most meg ti játszátok a kicsikéssel, hogy »csipi csóka!« De reményem, nem csiptek a kis baba kezén akkorát, amekkorát az igazi csóka csipne. Mert ennek ugyan erős a csőre s ha valakit amugy igazában megcsipne, az nem igen mehetne tréfa-számba.

Nem mint ha a csóka holmi veszedelmes madár volna. A varjak familiájából való s fiatalon elfogva, könnyen megszelidül. Az ilyen szelid csóka aztán mulatságos és meglehetősen tanulékony játszótárs, megérti a nevét, elő jön a gazdája hívására s elég jámborul viselkedik, ámbár különben éppen nem alamuszi jószág, inkább ügyes, bátor és leleményes, amit vad állapotában sokfélekép tanusít.

Aki falun él, hamar láthat csókát, mert ez nem igen fél az embertől s gyakran fészkel lakott helyek közelében, de még tornyokon, sőt nem nagyon lármás házak padlásán s kéményében is. A fészke helyét sokszor nagyon bolondosan választja, de ha egyszer kiválasztotta, makacsul ragaszkodik hozzá, akár mennyire nem alkalmas is a hely. Mint ha azt mondaná:

— Nem baj! Majd segítünk rajta.

Aztán ugyancsak furcsa alkotmányt rak össze. Különben sem nagyon finnyás: nem

vágyik finom fűszálból font, puhára bélelt hajlékra; neki erősebb házra van szüksége. Kisebb-nagyobb vesszőből rója-rakja össze a nagyocska fészket és ha olyan helyet választott, ahol nem építheti meg jól, hát először igazán meglepő kitartással rakja meg az alapot. Nemcsak kisebb vesszőket, hanem jókora ágakat, egész botokat hord össze és ügyesen, szilárdul úgy rója egymásba és egymásra, hogy a legerősebb szél sem szórja szét. Találtak egy csóka-fészket, melynek két méter magasra volt az ilyen alapja föl rakva. Munkájukban biz' ők nem igen kérdezik, hogy ezt vagy azt szabad-e elvinni, hanem kertekből, majorokból ellopogatnak mindent, amire építkezésöknél szükségök van.

Vad állapotában a csóka mindig párosan él s hiven kitartanak egymás mellett mind halálig. Szeretik a társaságot s nagyobb csapatokba verődnek össze, kivált

télviz idején; de az egyes párok ilyenkor is mindig egymás közelében szállodognak.

Sokszor mélyen benn az erdőben üt a csóka tanyát. Itt aztán nem bajlódik nehéz építkezéssel, hanem oduban, szikla-üregben fészkel s rendesen még csak ki sem béleli. A csóka-fiaknak tehát nincs puha bölcsőjük, de nincsenek is ám elkényeztetve s vitézül állják a hideget, meleget egyaránt.

CSÓKA FIÓKA.

milli
mint
csere
szem
ott n
szek
mind
dics
alko
dolo
anyj
ősz

a me
te, a
itt f

Még
meg
huz
dom
szer

én
meg

J
gatt

látj
tesz

a k

GYÖNYÖRÜ tavaszi reggel volt. A nap már fényesen sütött. Sugaraiban millió meg millió harmatcsepp ragyogott, mint meg annyi gyémánt. A madarak csicseregve ébredtek; az emberek is kidörzsölve szemükből az álmot, munkához fogtak. Itt-ott megnyílt a kapu, hogy a mezőre készülő szekeres gazdát kibocsássa. Sürgés-forgás mindenütt. Mindenki örült a létnek és dicsérte a Teremtőt, aki ezt a szép világot alkotá. Épp csak egy legény üldögélt dologtalanul a házikója előtt, míg öreg édes anyja tett-vett körülötte, meg-megcsóválta ősz fejét s végre így szólt:

— Hát te, édes fiam, miért nem indulsz a mezőre? Lásd, mindenki siet dologra, csak te, akinek Isten két erős kart adott, ülsz itt tétlenül?

— Ej mit, anyám! Mi haszna fáradok? Mégis alig tudom a mindennapi kenyeret megkeresni. De már nem is akarom tovább huzni-halasztani a dolgot, már csak kimondom: meguntam ezt az életet, elmegyek szerencsét próbálni.

— Ne menj el, édes fiam! Mi lesz akkor én belőlem? Ki fogja kis földcsékénket megmunkálni? siránkozott az anya.

Jancsi szívét az anya könyje sem ingatta meg.

— Ne tartson vissza, édes anyám! Meglátja, mennyi kincset hozok! Gazdaggá teszem édes anyámat magammal együtt.

— Nem áhitom én a gazdagságot. Csak a kis kunyhóm és a mindennapi kenye-

rem legyen meg. Én egyebet nem kívánok. Ne menj, édes fiam! Ne hagyd el a földet, amely táplált eddig! Nézd a madárkát, hogy siet vissza a fészkébe! Mily boldogan neveli apró fiókáit! Fárad, dolgozik nap-hosszat s nem csügged. Ne légy hálátlanabb szülő-földedhez, mint ez az apró madár. Ó, ne hagyd itt öregségemben, bánatomban!

De hiába volt kérés, könyörgés, Jancsi hajthatatlan maradt. Földecskéjét kiadta bérbe egy szomszédjának, hogy annak jövedelméből édes anyja csekélyke szükséglete fődözve legyen, maga meg utra kelt, édes anyja áldásától és könnyeitől kísérve.

Ment, ment mendegélt... messze, messze, messze ért. Dolgozott is, koplalt is. Munkát csak kapott mindenütt, mert dolgos két keze volt s nem is félt a dologtól. Sokszor gondolt vissza édes anyja szavaira, sokszor fájt a szive az idegen emberek között, akik nem értették az ő baját. Elmentek mellette könnyörtelenül. Vissza is tért volna már az édes anyja karjaiba, de a szégyen vissza tartotta. Hol az a kincs, a gazdagság amellyel biztatá?

Sóhajtvá vette kezébe vándor-botját és ment tovább.

Egy napon szép uri kastély közelébe ért. Az út mellett egy fa alá ült pihenni. Gondolatai hazafelé szálltak. Valjon mit csinálnak most otthon? Szép hazája vajh merre van? Nézte a felhőket. Tán hogy arrafelől jönnek?

Hirtelen lódobogást, kocszi-robajt hallott melybe kétségbe esett sikoltás vegyült. Föltekint . . . hát látja, hogy a lovak elragadtak egy hintót és eszeveszett vágtatással rohannak a közeli mélység felé. A kocsis tökéletesen elvesztette a lélek-jelenlétét, míg a hintóban a dajka szoroson magához szoritá a gondjaira bizott gyermeket. Jancsi felszökken a helyéről, a megvadult állatok elé ugrott s megkapta azok zabláját. Lerántották ugyan a lábáról, de estében sem eresztette el őket. Végre tájékozva állottak meg a szilaj táltosok . . . de a bátor élet-mentő legény vérző tagokkal feküdt ott a földön. A dajka a gyerekekkel a kastélyba sietett segítségért, míg a kocsis a sebesült-nél maradt.

Nem sokára a kastély ura maga jött a szerencsétlenség színhelyére és vigyázva a kastélyba szállíttatá a sebesültet. Az orvos megvizsgálta, bekötözte sebeit. Jancsit a legjobb ápolásban részesítették.

Midőn javulóban volt, bámulva tekintett körül. Soha még álmában sem látott olyan pompát, mint aminő itt vette körül. Eljött a kastély asszonya is, mély megindulással köszönvén meg Jancsinak hogy egyetlen gyermeköket megmentette a haláltól. Hetek multak el, mely idő alatt gyógyulása lassan haladt. De végre mégis elhagyhatta az ágyat. Házi gazdája karjára támaszkodva sétált ki a gyönyörű parkba, melyben a délvidék növényei pompáztak. Viruló narancs-fák alatt ülve élvezte a természetet, mely körülötte virult. Szeméből lesték kívánságait. Sokszor gondolta: ime, megtaláltam a szerencsémét. Hogy teljesen fölépült, hallani sem akartak távozásáról. Marasztalták, mint házuk jó barátját.

Hónapok teltek el. Jancsinak nagy volt volna a boldogsága, ha valaminek hiját nem érezte volna szívében. Jóllehet fény környékezte s puha kényelem, mégis hiányzott neki valami. Ez az érzés mind-erősebbre növekedett benne. Jött, ment a kastélyban, kertben. Váltig keresett valamit, sóhajtozott valami után. Fölébredt benne a vágy, hogy viszont lássa az édes hona kéklő bér-

czeit, sik rónáit és szívére ölelje az ő édes jó öreg anyját, akit ridegen elhagyott. A kastély urának is feltűnt Jancsi változása és okát kérdezte.

— Tán hiját érzed valaminek? kérde. Mit kívánsz? Nézz itt szét s bár mit kérj, semmit sem sokallok hálám kifejezésére.

Jancsi bánatosan felelé:

— Megvan mindenem, nagyságos uram! De bocsásson engem haza, mert haza vágyódik az én szívem.

— Ne menj el, kérte a kastély ura. Maradj nálunk! Lásd, szebb itt az élet, mint a te hazádban. Itt örök a tavasz, a hideget csak hirtől ismerjük. Forróbb a napsugár, édesebb a gyümölcs. Gazdaggá is teszlek, csak maradj!

— Ne tartson vissza, ó uram! felelt Jancsi. Bizony hogy szebb itt, mint arra mifelénk, ahol a rövid nyarat hosszú tél váltja fel. Keservesen küzdünk a mindennapi kenyerünkért, míg itt ölünkbe hull az áldás; de a szívem mégis csak oda vágyik vissza az én édes hazámba. Ha száraz kenyeret eszem is, ha kezemet feltöri is a munka, de otthon vagyok az én népem közt, az én édes magyar hazámban! Tartsa meg nagyságos uram a kincseit, nekem mindennél drágább az én szülő földem!

— Menj hát, nem tartóztatlak. De hálám kifejezését el kell fogadnod. Boldog ország lehet az a tied, ha fiai így szeretik!

Jancsinak fájt ugyan a válás, de mégis örömmel indult utra, mely haza viszi . . . haza!

* * *

Öreg anyóka álldogál kis kertjében, szomoruan tekint ki az utra. Ott látta utoljára eltűnni az ő szerelmes fiát. Valjon él-e még? Bu, bánat megtörték az öreg édes anyát, csak szívének nagy szerelme a régi, amellyel nem szünik haza-sírni az ő távol levő fiát.

Deli alak tűnik fel az ut végében. Az anyóka szívét boldog sejtés dobogtatja meg. Amint csak birja gyöngye lába, siet az érkező elé, és . . .

— F
az érke
Az e
— I
Ebbe
érzése.

Kés
anya m
nyek k
— I
de vég
dagság

Csak
den ki
— I
mat de
szorta
mint a

RA

metsz
két á
jobb
mutat

Ezt
köny
valaki
vonás
len eg
papir
vezess
lesz a
hogy
mindj
fejtör
oldha

Am
számb
barát
bálko
meg

— Fiam, fiam! Én édes fiam! sikolt és az érkezőnek karjaiba omlik.

Az erős férfi csak ennyit rebeg:

— Lelkem, édes anyám!

Ebbe a kevés szóba szökken minden érzése.

Később együtt ülnek a kis lóczán. Az anya nem tud betelni a fia látásával. Könyvek között mosolyog feléje.

— Lássá, édes anyám, sokat küzdöttem, de végre is megeltem a szerencsét... gazdagságot hoztam.

— Mit nekem a pénz, szólt az anya. Csak hogy itt vagy, édes gyermekem! Minden kincsnél drágább vagy te nekem!

— Nem is hagyom el többet édes anyámat de soha! Mert rátértem, hogy százszorta jobb izü a száraz kenyér itthon, mint az uri bő élet idegenben!

Tallián Sarolta.

B Ü V É S Z E T.

(Képpel a 312. lapon.)

A megoldhatatlan feladvány.

RAJZOLJ papirosra kört és husszukás négyszöget: a körbe két, egymást metsző átmérőt, a négyszögbe pedig szintén két átszögellő vonalat, mint ezt rajzunk jobboldali felső részében levő két kis ábra mutatja.

Ezt a két ábrát így elkészíteni nagyon könnyű feladat. De ha arra szólitsz föl valakit, hogy megszakitás nélküli folytonos vonással készítse el az ábrát, vagyis egyetlen egyszer se emelje föl a tollat, czeruzát a papirosról és ugyan-egy vonalon kétszer ne vezesse végig, akkor a felszólított bizony meg lesz akadva és ugyancsak fogja törni a fejét, hogy a megoldást megtalálja. De akár mindjárt is megmondhatom, hogy minden fejtörés hiába való, ez a feladvány megoldhatatlan.

Am egy kis fogással, mely persze tréfaszámba megy, mégis diadalmaskodhatol barátaidon, akik már bele-buktak a próbálkozásba. Még pedig ily képen oldhatod meg a megoldhatatlan feladványt:

Fölhajlitod a papiros alját és — a négyszöget rajzolva — először is a négyszög első merőleges vonalát rajzolod meg, még pedig felét az igazi helyén, felét a papiros felhajtott részén. A vízszintes 2. vonalat a felhajtott részen vonod végig, aztán fölfelé indulsz s a 3. vonalat rajzolod meg, ennek is felét a felhajtott részen, felét az igazi helyén. Ekkor már vissza simithatod a lap fölhajtott alját, nincs rá többé szükség, mert a négyszöget a két átszögellővel együtt könnyen elkészítetd, ha a vonalat oly irányban vezeted, amint a rajzon a nyilak és a szám-sor mutatják. Eppen ilyen fogással készitod el a kört a két átmérővel. A kör negyed-részét (1.) a maga igazi helyén rajzolod, aztán félkört (2.) a papiros felhajtott részén ismét a kör negyed részét (3.) a maga helyén. Ekkor a papiros alját vissza simitod és — mint az ábra mutatja — megrajzolod a 4. és 5. sugarakat, a 6. félkört és végre a 7. és 8. sugarakat.

Persze, lesz kifogás a papiros felhajtása miatt. De tréfából megmaradhatsz amellett, hogy megoldottad a feladványt, mert csak arra vállalkoztál, hogy az írót egyszer sem emeled föl és egy vonalon sem vezeted kétszer végig; de azt nem ígérted, hogy a papiros alját nem fogod fölhajtani.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LVIII. köt. 18-ik számában közölt pótoló rejtvény megfejtése:

Ima, sár, tél, elég, nagy, Ákos, lég, dér, dönt, más, evet, gát, akar, mész, arab, gyúr, alak, rít, tör = Isten áldd meg a magyart.

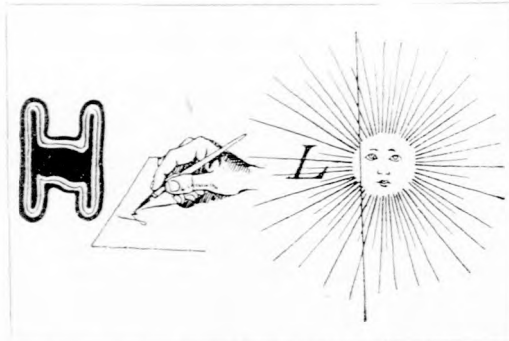
Helyesen fejtették meg: Jurenák Gizi, Szüts Ilonka, Radó Teresi, Frank Jolán és Irén, Kövesi Jenő, Weizkopf Elza, Aranka és Lenke, Pap Zolika, Rozsnyay Sárika és Lilike, Falcione Helena, Bayer Antí, Helle Pista, Kövér Margitka, Koller Sárika, Stern Jolán és Birike, Goldstücker Teréz, Tichy Kálmán, Jákó Margit és Miczike, Falcsik Pista, Büben Aladár, Szabó Mariska, Bedő Ilona, Zaicz Guszti, Ferter Mariska, ifj. Jurcsek Viktor, Follinus Kornél, Sohár Gizi, Lengyel Margit és Kálmán, Fischer Péter és Pál, Naschitz Gyuri, Merlin Alice, Wirth Margit és Sári, Kiss

Margit, Vámosy Loránt, Farkas Gyula, Térfy Marianna, Hollós László, Pap Lilike, Latinovits Tibor, Urbán Elly, Veress Gizi és Józsi, gróf Khuen Károlyka, Kazy Péter, Szántó Olga és Ernő, Rickl Ilona, Schleiminger Pista, Szabó Margit, Pungur Béla, Benkő Micza és Iván, Selen (?) Károly és Lajos, Neoschil Antal, Forster Jolán, Krajcsovic Ottó, Vész Andrea, Péterfy Vilma, Kovács Bella és Géza, Hajnik Miklós és Pali, Kummerer Paula, Kontúr Noémi, Kazy Livia, Andreánszky Pisti, Endreffy Jenny, Marosán Adorján, Kossaczky Gyula, Fischer Kornél és Emil, Schröder Etelka és Radó, Badics Gizella, Gyika Marianna és Alice, Künnele Katus és Ilus, Surányi János, Boros Emmike, Wurm Betty, Medveczky Gyurika és Sándorka, Somogyi Margit, Giller Zoltán, Schönstein Mariska, Vizmathy Berta, Székely Pál, Nagy Lenke és Ernő, Kovács Ferencz, Kövér Miczi, Háry Irén és Juliska, Wittenberg Juliska (részben.)

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertes lett *Falcsik Pista*, *Egerben*, kinek a jutalom-könyvet (*A természet három országa*, írta *Martin*, a magyar ifjuság számára, különös tekintettel Magyarországra, átdolgozta *dr. Dulácska Géza*, 262 képpel, díszes kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

A *»KIS LAP«* LVIII. köt 17-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Horváth Ferencz, Giller Zoltán, Jeszenszky Lea és Gerő, Victor Ella, Erzsike és János, Hollós László, Pap Lilike, Farkas Gyula, Pungur Béla, Péterfy Vilma, Kovács Bella és Géza, Schönstein Mariska, Krasznay Ilonka, Schröder Etelka és Radó.

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Czirmos czieza naplójából.“

Elbeszélések gyermekek számára, számos képpel, díszes angol vászon-kötésben. (A *„Forgó bácsi könyvtára“* című sorozat egyik önálló kötete.)

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Mama. A versekből válogatok. Egyikhez-másikhoz rajzot is készítettetek. — **Schröder Etelka és Radó.** Az a képecske egy fiatal művész munkája, ki az Athenaeum rajz-termében dolgozik. Közöltem vele, hogy megörültetek neki, ami meg öneki szolgált öröme. — **Follinus Kornél.** A sorát várja, mert nagy ám az elfogadott, közlésre szánt rejtvények száma. — **Sohár Gizi.** Irásod nem is oly gyenge, csak nem tiszta. Elöttem pedig a takaros levél kedvesebb a szép irásnál. Azóta a 3 fagyos szent nyilván leszdedte rólatok a szellős nyári ruhát. Sz. A. már nem lakik Párisban. Kivánságod nem sokára teljesül. Bemutatkozástokat kellemes tudomásul veszem. — **Szabó Mariska.** A soraid élen látható csinos képhez sehogy sem illik a pecsétes irás. Azt a nevet az Athenaeum vagy a Pallas lexikonja közli veled. Egyik kérdésedre az előző üzenet megadja a választ. — **Ehrenfeld testv.** Magán levél irására bizony, kis hugocskám, nem telik időmből. De hiszen találkozunk mi ebben a rovatban! — **Szabó Imre.** Mind-egyötök óhajására vagyok tekintettel. Hát a most folyó »lovagi elbeszélés« nem elég hosszú neked? — **Jeszenszky Gerő.** Egy részét besoroztam. — **Sarolta néni.** Kedves meséske. Meg fog jelenni. — **Merlin Alice.** Nem hibáztattam a »Lizzi« nevet, csak kérdeztem, voltaképen melyikből származott? Az egy *s-s* Lizit ismertem. Tehát bátran térhetsz vissza kedvelt »Lizzid«-hez, pedig bizony legalább is olyszépen hangzik az »Alice«. — **Fuchs István.** Sorát ejtem. Ha a kezud ügyében nincs olló, kérhetsz. Mert nem nagy dolog ám megnyírni a papíros szélét, hogy ne legyen czafatos. — **Ida néni.** Orvendő tudomásul veszem, hogy Roszsont Ferke utban van. Bizonyosan sejtí az a lurkó, mennyire szeretik. A szerkesztőnek van ám polgári lakása is. Üdv! — **Koller Sárka.** Ej ha, kis hugom, beh kényes vagy! A sváb bogár van olyan díszes legény a maga nemében, mint az egér. Megnevezésével azért nem esik semmi tiszteletlenség. — **Máder Hedvig és Emma.** Már hogy ne volna szabad? Sőt ha arra való, közlöm is. — **Hirsch Olga.** A Singer és Wolfner kiadásában jelen meg felnőtt lányok számára szerkesztett képes hetilap. Oda fordulj. (Andrássy-ut 10.) — **Baán Irnák, Neumann Lilly, Csaby Gyurka.** A feladvány koczkáiba helyezett betűt nagy gonddal, érthetően köll bele jegyezni. — *Több levélről a jövő számban.*

JÓ SZÍV.

Az Országos Gyermekek-védő Egyesületnek: N. N. 4 kor. 50 fill. (Posta-bélyegben.)

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozón!

F. b.